

Nanotechnologie w budownictwie

Poznań, 24.01.2012r.

 Międzynarodowe Targi Poznańskie

budma

CUTOB-PZITB

mgr Katarzyna Korjat

Konsultant ds. Rozporządzenia REACH

Czym jest REACH?

1. Wstęp

REACH to nowe rozporządzenie ustanawiające przepisy dotyczące chemikaliów mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i środowiska, propagując jednocześnie alternatywne metody oceny zagrożeń stwarzanych przez substancje, zwiększając przy tym konkurencyjność i innowacyjność przemysłu.

Jednym z głównych elementów systemu REACH jest rejestracja substancji. Producenci i importerzy mają obowiązek dokonać rejestracji wprowadzanych do obrotu substancji, przedstawiając Europejskiej Agencji Chemikaliów dokumenty rejestracyjne. Przedkładane informacje dotyczą zagrożeń stwarzanych przez substancje oraz ryzyka związanego z ich stosowaniem. Dla substancji niebezpiecznych wymagane jest ustalenie charakteru i zakres takiego ryzyka, przeprowadzając „ocenę bezpieczeństwa chemicznego”. Niektóre substancje mogą podlegać wymogowi zezwolenia a nawet ograniczeniom czy też zakazom ich stosowania lub wprowadzania do obrotu.

Brak rejestracji zgodnie z przepisami REACH oznacza automatyczny zakaz sprzedaży takich substancji, a nawet nakaz wycofania takiej substancji z rynku, co w efekcie może spowodować śmierć przedsiębiorstwa i oznaczać dodatkowo jeszcze wysokie koszty. Dalsi użytkownicy będą – podobnie jak dotychczas – otrzymywać karty charakterystyki zawierające informacje o substancjach i preparatach niebezpiecznych oraz o sposobach bezpiecznego ich stosowania, ochrony własnej, swoich odbiorców i środowiska. REACH nakłada obowiązek przestrzegania warunków opisanych w kartach charakterystyk lub scenariuszach narażenia załączonych do niektórych kart. Wymiana informacji w górę i w dół łańcucha dostaw za pośrednictwem dalszych użytkowników jest bardzo istotna. Powinna dotyczyć zarówno zagrożeń związanych ze stosowanymi substancjami chemicznymi jak również klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin.

2. Czym jest REACH i jakie są główne cele tego projektu?

REACH, **R**egistration - **E**valuation and **A**uthorisation of **C**hemical (*Rejestracja, Ocena, Udzielanie Zezwoleń i Stosowane Ograniczenia w Zakresie Chemikaliów*) to przepis Unijny, stosowany bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich. Za sprawą tego przepisu zastąpiono około 40 innych, które obowiązywały wcześniej i na podstawie których za przeprowadzanie oceny ryzyka związanego z substancjami chemicznymi odpowiadały organy władzy publicznej – a nie przedsiębiorstwa produkujące, importujące, bądź stosujące te substancje. Obowiązek udostępniania informacji dotyczących niebezpiecznych właściwości substancji, zagrożeń dla zdrowia bądź środowiska spoczywa obecnie również na dalszych użytkownikach przemysłowych i producentach preparatów. REACH ma na celu zapewnienie bezpiecznego stosowania chemikaliów, wysokiego poziomu ochrony zdrowia i środowiska, propagując jednocześnie alternatywne metody oceny zagrożeń stwarzanych przez substancje a także umożliwi swobodny obrót substancjami na rynku wewnętrznym przy jednoczesnym wsparciu konkurencyjności i innowacyjności.

2. Obowiązki dalszych użytkowników oraz istotne dla nich aspekty REACH

Zgodnie z rozporządzeniem REACH, które weszło w życie dnia 1 czerwca 2007, podmioty wytwarzające lub importujące substancje chemiczne w ilościach, przekraczających 1 tonę rocznie zobowiązane są zbierać informacje dotyczące właściwości, zastosowania i bezpieczeństwa zarządzania substancjami. Informacje te winny zostać przedłożone Europejskiej Agencji Chemikaliów (Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach) dla dokonania rejestracji substancji i ich administrowania. Jednocześnie zaczęły mieć zastosowanie obowiązki związane z przekazywaniem informacji w łańcuchu dostaw. Informacja o zamiarze użycia substancji chemicznych musi być skierowana „w górę” (do producenta lub dostawcy substancji chemicznej) i „w dół” (do klienta oraz użytkownika substancji).

Dalszy użytkownik powinien:

- a) kontaktować się z producentem lub dostawcą substancji chemicznych, jeśli dysponuje nowymi informacjami o zagrożeniach przez nie stwarzanych lub wskazane środki ryzyka są niewłaściwe,
- b) informować odbiorców o zagrożeniach i warunkach bezpiecznego stosowania substancji, a także o zawartości substancji bardzo niebezpiecznych, przekraczających stężenie 0,1% wag.

Producenci i importerzy, zgodnie z systemem REACH mają obowiązek rejestracji substancji. Oznacza to, że dalsi użytkownicy nie mogą wprowadzać do obrotu substancji niezarejestrowanych, a w produktach mogą być stosowane wyłącznie substancje:

- 1) produkowane lub importowane przez dostawcę w ilości poniżej 1 tony rocznie,
- 2) podlegające zwolnieniom z obowiązku rejestracji (zgodnie z zakresem i zwolnieniami przewidzianymi w załączniku IV i V rozporządzenia REACH)
- 3) wstępnie zarejestrowane i korzystające z przedłużonego terminu rejestracji

4) które zostały już zarejestrowane

Dalszy użytkownik powinien upewnić się, czy dostawca zna REACH i spełnia nałożone nim wymagania, uzyskując od niego potwierdzenia zarówno w kwestii znajomości wymagań REACH jak również tej dotyczącej rejestracji substancji chemicznych.

W przypadku REACH stosuje się dodatkowo różnego rodzaju dokumentację, a jedną z najważniejszych są karty charakterystyki. REACH nakłada obowiązek przestrzegania instrukcji zapisanych w otrzymanych kartach charakterystyki lub załączonych do nich, w niektórych przypadkach scenariuszy narażenia. Jest to nowy element wprowadzony rozporządzeniem REACH i zależy od tego czy dana substancja jest niebezpieczna oraz od wielkości jej produkcji lub importu przez rejestrującego. Scenariusze zawierają informacje dotyczące możliwych zastosowań substancji, które należy porównać ze swoim zastosowaniem. W scenariuszu narażenia wyszczególnione są środki kontroli ryzyka, które dalszy użytkownik powinien porównać z własnymi metodami ochrony pracowników, odbiorców lub środowiska. Jeśli zastosowanie substancji przez dalszego użytkownika, jak również stosowane przez niego środki kontroli ryzyka różnią się od tych umieszczonych w scenariuszu narażenia lub są niezgodne ma on obowiązek poinformować o tym swojego dostawcę lub też zapytać go o sporządzenie scenariusza narażenia pasującego do jego warunków stosowania. Dalszy użytkownik może również w takiej sytuacji zmienić własne praktyki robocze, przeprowadzić bardziej szczegółową ocenę faktycznego ryzyka bądź poszukać substancji lub preparatów stwarzających mniejsze zagrożenie.

Najważniejsze elementy REACH dla dalszych użytkowników zostały określone w tytule V rozporządzenia (art. 37-39) i dotyczą zasad:

- sporządzania i przekazywania w łańcuchu dostaw karty charakterystyki dla substancji niebezpiecznych lub preparatów zawierających takie substancje,
- tworzenia scenariuszy narażenia
- zasad przekazywania w łańcuchu dostaw informacji dotyczących zastosowań substancji i preparatów

3. Klasyfikacja substancji i mieszanin zgodnie z rozporządzeniem 1272/2008/WE (CLP) oraz kryteria ich klasyfikacji

Dostawcy powinni współpracować w łańcuchu dostaw, tak aby spełniać wymogi klasyfikacji (art. 4 rozporządzenia 1272/2008/WE. Współpraca dostawców w danym sektorze przemysłu może polegać na tworzeniu sieci lub korzystaniu z danych i wiedzy eksperckiej przy klasyfikacji substancji i mieszanin ale nie zwalnia dostawców z indywidualnej odpowiedzialności za klasyfikację, oznakowanie i pakowanie substancji i mieszanin, które wprowadza do obrotu.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zwane Rozporządzeniem CLP, weszło w życie 20 dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej czyli 20 stycznia 2009 r., z tym że Tytuły II (Klasyfikacja), III

(Oznakowanie), IV (Pakowanie) stosuje się w odniesieniu do substancji od dnia 1 grudnia 2010r. a w odniesieniu do mieszanin – od dnia 1 czerwca 2015r.